

INŠTITUT ZA EKONOMSKO DEMOKRACIJO

Politika sprejemanja donacij in sponzorstev

Načela neodvisnega raziskovanja, zagovorništva in odgovornega financiranja.

VSEBINA DOKUMENTA

Kazalo

- 01 Splošne določbe
 - 02 Sprejemanje sredstev in sodelovanj
 - 03 Raziskovalna in zagovorniška neodvisnost
 - 04 Svetovalna dejavnost in lastništvo zaposlenih
 - 05 Odločanje, transparentnost in izvajanje
-

Neodvisno raziskovanje • Demokratično lastništvo • Transparentno financiranje

POGLAVJE 01

I. Splošne določbe

1. člen Namen in področje uporabe

Ta politika določa načela in postopke, po katerih Inštitut za ekonomsko demokracijo (v nadaljevanju: IED) sprejema donacije, sponzorstva in druge oblike finančne oziroma stvarne podpore ter varuje svojo strokovno, raziskovalno in zagovorniško neodvisnost.

Politika se uporablja tudi pri sklepanju projektnih partnerstev in izvajanju svetovalnih storitev, kolikor je to pomembno za neodvisnost IED in skladnost njegovih dejavnosti s poslanstvom.

Politika zavezuje direktorja, člane organov upravljanja, zaposlene in sodelavce, ki v imenu IED pripravljajo, sprejemajo ali izvajajo dogovore o financiranju in sodelovanju.

2. člen Poslanstvo kot temeljno merilo

IED spodbuja ekonomsko demokracijo, lastništvo zaposlenih in participativno upravljanje podjetij z namenom krepitve socialne pravičnosti, dostojanstva dela in pravičnejše porazdelitve ustvarjene vrednosti.

V vseh dejavnostih, tudi v raziskovalnem, zagovorniškem in svetovalnem delu, IED dosledno sledi svojemu poslanstvu. Razvija, zagovarja in uvaja le modele lastništva zaposlenih, ki so vključujoči, široko zasnovani in demokratični.

Upravičenost posamezne donacije, sponzorstva ali sodelovanja se presoja predvsem z vidika tega, ali podpira oziroma dopušča uresničevanje navedenega poslanstva.

3. člen Temeljna načela

- **Neodvisnost** – financerji in naročniki ne določajo raziskovalnih metod, ugotovitev ali zagovorniških stališč IED.
- **Strokovnost** – raziskovalne in svetovalne odločitve temeljijo na strokovnih dokazih, preverljivih podatkih in kakovostni presoji.
- **Skladnost s poslanstvom** – financiranje ne sme usmerjati dejavnosti v rešitve, ki so v nasprotju z načeli vključujočega in demokratičnega lastništva zaposlenih.
- **Transparentnost** – IED javno predstavlja pomembnejše vire financiranja, sponzorje in namen podpore.
- **Odgovornost** – pred sprejemom podpore se preverijo njeni pogoji in tveganja za neodvisnost in ugled organizacije.

POGLAVJE 02

II. Sprejemanje sredstev in sodelovanj

4. člen Dovoljeni viri financiranja

IED lahko prejema projektna sredstva iz javnih in zasebnih virov, donacije, sponzorstva, raziskovalna sredstva in drugo podporo ter pridobiva prihodke iz strokovnih in svetovalnih storitev.

Financiranje je sprejemljivo, kadar so njegov namen, pogoji in pričakovane obveznosti skladni s poslanstvom IED, veljavno zakonodajo, pogodbenimi obveznostmi in to politiko.

Sprejem podpore ne pomeni, da IED podpira vsa stališča, dejavnosti ali poslovne prakse posameznega financerja.

5. člen Presoja pred sprejemom podpore

Pred sklenitvijo pomembnejšega dogovora o financiranju direktor, po potrebi ob podpori finančnega oziroma pravnega oddelka, presodi:

- identiteto financerja, naravo njegove dejavnosti in preglednost izvora sredstev;
- namen financiranja ter vsebinske, komunikacijske in finančne pogoje;
- skladnost podpore s poslanstvom in vrednotami IED;
- morebitne zahteve po vplivu na raziskave, javna stališča, izbor sodelavcev ali vsebino dogodkov;
- tveganja za nepristranskost, neodvisnost, verodostojnost in ugled organizacije.

Pri manjših in običajnih prispevkih zadostuje poenostavljena presoja; pri vsebinsko ali reputacijsko občutljivem financiranju se sprejeta odločitve in njena utemeljitve dokumentirata.

6. člen Nesprejemljivi pogoji financiranja

IED zavrne podporo ali sodelovanje, kadar financer oziroma naročnik zahteva:

- vpliv na izbor ali spremembo raziskovalne metodologije zaradi vnaprej zaželenega rezultata;
- spreminjanje, prikrievanje ali selektivno predstavljanje ugotovitev;
- sprejetje določenega zagovorniškega stališča ali javno podporo določenemu poslovnemu oziroma političnemu interesu;
- uvajanje modelov lastništva zaposlenih, ki niso vključujoči, široko zasnovani in demokratični;
- neupravičene osebne koristi, protiusluge ali uporabo imena IED na zavajajoč način.

IED prav tako zavrne podporo, kadar ugotovljenih tveganj za neodvisnost in integriteto ni mogoče ustrezno obvladati.

7. člen Sponzorstva dogodkov in javnih dejavnosti

Sponzorjem se lahko v dogovorjenem obsegu omogoči javna navedba njihove podpore, uporaba logotipa v seznamu podpornikov ali druga ustrezno označena promocijska izpostavitve.

Sponzorstvo ne daje pravice do odločanja o strokovnem programu, izbiri govorcev, vsebini razprav, zaključkih dogodkov ali zagovorniških stališčih IED. Morebitno vsebinsko sodelovanje sponzorja mora biti jasno predstavljeno in skladno z uredniško neodvisnostjo organizatorja.

Uporaba imena, logotipa ali strokovnih gradiv IED za trženje financerjevih izdelkov oziroma storitev je mogoča le ob predhodnem izrecnem soglasju IED in ne sme ustvarjati vtisa neutemeljenega strokovnega priporočila.

8. člen Dogovori in evidenca podpore

Pri pomembnejših donacijah, sponzorstvih in projektnih financiranjih se vsebinske ter finančne obveznosti opredelijo v pisnem dogovoru ali drugi ustrezni dokumentaciji.

Dokumentacija praviloma določa namen in višino podpore, obveznosti pogodbenih strank, pogoje poročanja, pravila javne navedbe financerja ter, kadar je relevantno, jamstva za raziskovalno in zagovorniško neodvisnost.

Prejeta sredstva se evidentirajo skladno z računovodskimi pravili in zahtevami posameznega financerja.

POGLAVJE 03

III. Raziskovalna in zagovorniška neodvisnost

9. člen Avtonomija raziskovalne metodologije in ugotovitev

Financerji ne vplivajo na izbiro raziskovalne metodologije, obdelavo in interpretacijo podatkov ali na končne ugotovitve raziskovalnih projektov IED.

S financerjem se lahko vnaprej dogovorijo raziskovalno vprašanje, okvir dela, časovnica, zahtevani standardi in oblika rezultatov. Izbira strokovno utemeljenih metod, izvedba analize in oblikovanje zaključkov pa ostajajo v pristojnosti raziskovalne ekipe.

Financer lahko poda pripombe glede dejanske pravilnosti ali tehnične skladnosti gradiva, vendar ne more zahtevati spremembe strokovno utemeljenih ugotovitev zaradi svojih interesov.

10. člen Objava in pošteno predstavljanje rezultatov

IED rezultate raziskav predstavlja celovito, razumljivo in skladno z uporabljenimi dokazi, tudi kadar ti ne potrjujejo izhodiščnih pričakovanj ali interesov financerja.

Morebitne časovne omejitve objave, varovanje osebnih podatkov, poslovnih skrivnosti ali pravice intelektualne lastnine se vnaprej opredelijo pogodbeno in ne smejo služiti prikrivanju strokovno relevantnih ugotovitev.

V raziskovalnih objavah se, kadar to dopuščajo pravila financerja in narava objave, jasno navede vir financiranja.

11. člen Neodvisnost zagovorniškega dela

IED strokovna in zagovorniška stališča oblikuje samostojno, na podlagi poslanstva, raziskovalnih ugotovitev in javnega interesa. Donacija, sponzorstvo ali svetovalna pogodba ne ustvarja obveznosti zagovarjanja interesov financerja.

IED ohranja pravico do javne, argumentirane kritike predpisov, politik in poslovnih praks, tudi kadar se nanašajo na financerja ali projektnega partnerja, ob spoštovanju upravičene zaupnosti in profesionalnih standardov.

Ob javnih izjavah in publikacijah se financiranje oziroma partnerstvo razkrije, kadar bi bilo pomembno za razumevanje konteksta ali presojo neodvisnosti sporočila.

POGLAVJE 04

IV. Svetovalna dejavnost in lastništvo zaposlenih

12. člen Vsebinski pogoji svetovanja in izvajanja modelov

IED pri svetovanju podjetjem, razvoju orodij in podpori lastniškemu prestrukturiranju zasleduje enaka vsebinska načela kot pri raziskovalnem in zagovorniškem delu.

Modeli lastništva zaposlenih, ki jih IED pomaga vzpostavljati, morajo biti zasnovani tako, da:

- **Vključujejo zaposlene** – so dostopni širokemu krogu zaposlenih pod pravičnimi in nediskriminatornimi pogoji, ob upoštevanju zakonodaje in narave zaposlitve;
- **Omogočajo trajnejšo lastniško udeležbo** – niso omejeni na kratkoročne ali zgolj simbolične finančne spodbude;
- **Krepijo demokratično upravljanje** – zaposlenim zagotavljajo smiselni glas pri lastniških oziroma upravljaljskih odločitvah, neposredno ali prek predstavniških struktur.

IED ne uvaža ozko zasnovanih lastniških shem, namenjenih izključno vodstvu ali izbranemu krogu oseb, ki nimajo vsebinske podlage v širokem in demokratičnem lastništvu zaposlenih. Takšne ureditve lahko raziskuje ali strokovno vrednoti, vendar jih ne predstavlja kot svoj model demokratičnega lastništva zaposlenih.

13. člen Razmejitev svetovanja in zagovorništva

Svetovalni odnosi s podjetji ne vplivajo na odločitve IED o javnih politikah, raziskovalnih stališčih ali javnem zagovorništvu.

IED naročnikom jasno predstavi cilje, omejitve in metodologijo svetovalne storitve. Če naročnik zahteva rešitev, ki je v nasprotju s poslanstvom IED ali z načeli te politike, IED takšne storitve ne prevzame oziroma sodelovanje ustrezno zaključi.

Pri svetovalnem delu IED spoštuje poslovno zaupnost, hkrati pa se izogiba dogovorom, ki bi omejevali njegovo splošno strokovno ali zagovorniško neodvisnost.

POGLAVJE 05

V. Odločanje, transparentnost in izvajanje

14. člen Odločanje in odgovornosti

O sprejemu donacij, sponzorstev in drugih finančnih sodelovanj ter o podpisu ustreznih pogodb odloča direktor IED v okviru svojih pristojnosti.

Po potrebi se direktor pred odločitvijo posvetuje s finančnim in pravnim oddelkom oziroma drugimi strokovnimi sodelavci. Kadar obstaja nasprotje interesov, se uporabljajo pravila iz Pravilnika o transparentnosti in preprečevanju nasprotij interesov IED.

Ob bistvenih novih okoliščinah ali kršitvah dogovorjenih načel lahko IED zahteva spremembo pogojev, odloči o prenehanju sodelovanja ali uporabi druga ustrezna pogodbeni sredstva.

15. člen Javna preglednost virov financiranja

IED na svoji spletni strani ali v letnih poročilih objavlja pregled pomembnejših financerjev, donatorjev in sponzorjev ter glavnih projektov oziroma dejavnosti, za katere so bila sredstva uporabljena.

Objava praviloma vključuje naziv organizacije financerja, namen podpore in po potrebi višino prejetih sredstev. Pri osebnih donacijah in drugih občutljivih podatkih se upoštevajo predpisi o varstvu osebnih podatkov in utemeljene obveznosti zaupnosti.

IED razlikuje med donacijami, sponzorstvi, projektnimi sredstvi ter prihodki od svetovalnih storitev in jih v finančnih evidencah obravnava skladno z njihovo dejansko naravo.

16. člen Izvajanje, sprejem in veljavnost

Za izvajanje in spremljanje te politike je odgovoren direktor IED. Zaposleni in sodelavci, ki sodelujejo pri pridobivanju ali uporabi sredstev, morajo biti z njenimi načeli seznanjeni.

Direktor uporabo politike pregleda najmanj enkrat letno oziroma ob pojavu pomembnejših tveganj za neodvisnost IED. Morebitne spremembe sprejme v skladu z aktom o ustanovitvi in svojimi pristojnostmi.

Politika začne veljati z dnem sprejetja in se objavi na spletni strani IED.

SPREJEM IN PODPIS

Inštitut za ekonomsko demokracijo

Direktor: **Tej** Digitally signed
by Tej Gonza
Datum: _____ Date: _____
Podpis: **Gonza** 2026.10.14
13:21:00 +02'00'